

VARTTUNEET KANSALAISET LAVALLA
Lähikuva K-60 bändiprojektin toteutuksesta

Opinnäytetyö

Panu Heikkinen

Musiikin koulutusohjelma

Musiikkipedagogi (AMK)

Musiikkioppilaitoksen opettajan suuntautuminen

Hyväksytty ____ . ____ . ____ _____

Varttuneet kansalaiset lavalla
Lähikuva K-60 bändiprojektin toteutuksesta

Opinnäytetyö

Panu Heikkinen

Savonia-ammattikorkeakoulu
Musiikki ja tanssi

Musiikin koulutusohjelma
Musiikkioppilaitoksen opettajan suuntautuminen

Opinnäytetyön ohjaus: Päivi-Liisa Hannikainen

7.12.2010

Savonia-ammattikorkeakoulu
Musiikki ja tanssi
Musiikin koulutusohjelma

HEIKKINEN, Panu. 2010. *Varttuneet kansalaiset lavalla. Lähikuva K-60-bändiprojektin toteutuksesta.*

Musiikkipedagogin (AMK) tutkinnon opinnäytetyö, projektin (12 op.) kirjallinen työ (painotus 1/3), 26 sivua + 9 liitettä (sis. CD-levyn).

Tiivistelmä

Tekijän opinnäytetyö oli bändiprojekti, jonka käytännön osuudessa (painotus 2/3) hän ohjasi ja harjoitti yli 60-vuotiaista miehistä koottua bändiä ja sovitti sen ohjelmiston. Jäsenet bändiin otettiin instrumenttiosaamisesta annettujen näyttöjen perusteella. Bändiprojektin käynnistettiin kahden yhteistyökumppanin, Kuopion Kaupunkilehden ja Treenis Oy:n aloitteesta, mutta idea muotoutui uudeksi työskentelyn aikana. Projekti kesti tammikuusta 2009 joulukuun 2009 alkuun. Kuopion Kaupunkilehti järjesti haku-menettelyn yhdessä bändivetäjien kanssa sekä seurasi projektin etenemistä julkaisten kuusi lehtijuttua. Treenis Oy puolestaan antoi projektin tarvitsemat tilat ja laitteiston.

Projektille asetettiin useita tavoitteita. Keskeisimpiä niistä olivat seuraavat: tuoda yhteen musiikin harrastajia, edistää heidän musiikillista ilmaisuaan ja koota heistä kaksi itsenäistä, kahden eri vetäjän johdolla toimivaa yhtyettä, jotka kykenisivät esiintymään ja tuottamaan näköistään musiikkia myös projektin päätyttyä. Tavoitteena oli myös laajentaa Kuopion alueen musiikkitarjontaa ja käynnistää uutta bänditoimintaa. Tekijän henkilökohtaisena tavoitteena oli löytää oman bändinsä työskentelyn kautta uusia musiikin opettamisen tapoja ja käytäntöjä, kartuttaa ryhmän musiikillisen valmentamisen osaamistaan, hankkia kokemuksia uuden kohderyhmän kanssa toimimisesta sekä parantaa mahdollisuuksiaan työllistyä. Näiden tavoitteiden hän katsoo myös erittäin hyvin toteutuneen.

Tekijän ohjaama *Miselin*-yhtye esitti 1.12.2009 Kuopion musiikkikeskuksen jazz-klubilla pidetyssä konsertissa suomenkielistä pop- ja rock-musiikkia. Ohjelmisto (10 kappaletta) sisälsi muun muassa kappaleet *Muisto vain jää*, *Salattu suru*, *Kuin aurinko polttaa* ja *Mä meen*. Esitys sai yleisöltä erittäin myönteisen vastaanoton ja myös musikat olivat tyytyväisiä. Tekijä havainnoi, että K-60-projektiin osallistuneiden harrastajien kokemukset olivat kaiken kaikkiaan positiivisia ja heidän työskentelynsä innokasta ja aktiivista. Projekti tarjosi heille sekä ohjaajan, uuden harrastusryhmän että työskentelyympäristön, jossa harjoittaa taitojaan. Vastaaville hankkeille on tarvetta Kuopiossa tulevaisuudessakin, sillä kaikkia hakijoita ei voitu ottaa projektiin mukaan. Tarvetta löytynee myös muualta.

Kirjallisessa työssä tarkastellaan projektia sen suunnitteluvaiheesta aina sen päättäneeseen esiintymiseen joulukuussa 2009. Lisäksi tekijä tarkastelee ryhmän sisäistä dynamiikkaa, bändityöskentelyn ohjaamista, elinikäisen oppimisen ideologiaa sekä eroja aikuisen ja nuoren oppimisessa.

Avainsanat: bändin ohjaaminen, bändiprojekti, elinikäinen oppiminen, aikuisen oppiminen.

Savonia University of Applied Sciences
Music and Dance
Degree Programme in Music

HEIKKINEN, Panu. 2010. *Senior citizens on stage. Portrait of K-60 band project.*
The thesis work for Bachelor of Music degree, project (12 credit units) written part (emphasis on 1/3), 26 pages + 9 appendix (including a CD).

Abstract

Author's thesis work was a band project, where during the period of praxis (emphasis on 2/3), he instructed and drilled a band, that was put together from over 60-year old men. The members for the band were chosen after hearing samples of their ability to play some instrument and general musicality.

The project was started in cooperation with two associates, Kuopion Kaupunkilehti and Treenis Oy. The original idea of a competition between two bands changed to two concerts. The project took place between January 2009 and December 2009. Kuopion Kaupunkilehti organized the search-procedure for the members and put out six reports of the evolution of the project in their paper. Treenis Oy offered the project the environment it needed with instruments and practice rooms.

Many goals were set for the project. The main points of focus were to bring together senior singers and instrumentalists, further their musical expression and form two independent bands that would be instructed by two leaders. The main goal was that the bands could perform music of their liking even after the project's end. Secondary goals were to widen Kuopio-region's musical events and start new hobbies. The author's personal goal was to find new ways of teaching music, add to the skills of instructing a group of musicians, get experience from working with a new target group and better the chances of employment. These goals he finds to be fulfilled excellently.

As a result, a band called *The Miselin* performed on 1.12.2009 at Kuopio's music-center's jazz-club. The concert's playlist consisted of pop and rock songs that were entirely in Finnish. The repertoire (10 pieces) included songs as *Muisto vain jää*, *Salattu suru*, *Kuin aurinko polttaa* and *Mä meen*. The performance got a positive acceptance from the audience, and the musicians were also strongly pleased. The author pointed out that all the members of the K-60 band project experienced the project positively, and the members' efforts towards the project were eager and active. The project provided them an instructor, a new group of friends and an environment that made it possible to work on their skills. There is a need for equivalent projects in the future, for there were some applicants that had to be left out. The need might also appear elsewhere.

The written part contemplates the project from its planning to the performing of the band in December 2009. In addition, the author analyses the inner dynamics of a group, the ways of instructing a band, the ideology of life-long learning and differences between the learning of juveniles and adults.

Key words: band instruction, band project, life-long learning, adult education and learning

Sisällys

1	JOHDANTO	3
2	BÄNDITYÖSKENTELEN PERIAATTEITA	5
2.1	Ryhmä soittajia = bändi?	5
2.2	Ryhmän sisäinen dynamiikka	5
2.3	Elinikäistä oppimista	7
2.3.1	Elinikäisen oppimisen ideologia.....	7
2.3.2	Aikuisen oppiminen.....	8
2.4	Ohjaaminen bändiympäristössä	9
3	PROJEKTIN VAIHEET LÄHIKUVASSA.....	11
3.1	Projektin valmistelu ja bändin kokoaminen	11
3.1.1	Valmisteluvaiheen piirteitä.....	11
3.1.2	Suunnitteluvaihe ja tehtävien jako.....	11
3.1.3	Bändit perustetaan.....	12
3.1.4	Ryhmäni jäsenet.....	13
3.2	Omat ja bändini työskentelyn tavoitteet ja toimintatavat.....	14
3.2.1	Henkilökohtaiset tavoitteeni	14
3.2.2	Bändin ja jäsenten tavoitteet	14
3.2.3	Toimintatavat ja ohjelmisto	15
3.2.4	Kokoontumiset	16
3.3	Työskentelyjaksojen tunnelmia	17
3.3.1	Kevät 2009.....	17
3.3.2	Kesä 2009	18
3.3.3	Syysy 2009	18
3.4	K-60-konsertti.....	19
4	POHDINTA	21
	LÄHTEET	25
	LIITTEET.....	26

1 JOHDANTO

Bänditoiminta mielletään usein nuorten harrastukseksi, johon nuoret liittävät haavekuvia maineesta ja kunniaista. Viime vuosikymmenellä suomalaiset bändit tekivätkin läpimurtoja maailmanlaajuisesti: nuorten bändiharrastus alkoi siis tuottaa tulosta myös kaupallisesti. Oma soittourani alkoi kellaribändistä. Se esiintyi ensin ravintoloissa ja halkeissa. Sittemmin soittajan tieni vei minut muille isoille ja pienille estradeille musiikkityylin vaihtuessa tilanteen mukaan. Harrastus on johtanut myös kahteen levytyssopimukseen, musiikin 2. asteen ammattitutkintoon sekä saanut minut opiskelemaan Savonia-ammattikorkeakoulussa tavoitteenani musiikkipedagogi (AMK) -tutkinto.

Musiikkipedagogi (AMK) -tutkintoon sisältyvä opinnäytetyöni oli käytäntöön painottunut projekti, jonka keskeistä sisältöä esittelen tässä opinnäytteeni kirjallisessa osuudessa. Projekti sijoittui bänditoiminnan kenttään mutta suuntautui sen tavanomaisesta kohderyhmästä poiketen eri ikäryhmään. Käytännön osuudessa (painotus 2/3) ohjasin ja harjoitin 10 kappaletta käsittävän ohjelmiston yli 60-vuotiaista miehistä koostuneelle yhtyeelle. Projekti, jonka keskeisenä ideana oli perustaa yhtye vapaaehtoisista 60-vuotiaista miehistä ja naisista, käynnistyi maaliskuussa 2009. Itse idea oli Treenis Oy:n ja Kuopion Kaupunkilehden lanseeraama, ja osallistuin sen toteutukseen yhdessä opiskelutoverini Ilari Niskasen kanssa. Kuopion Kaupunkilehti järjesti osallistujien hakutiedotuksen ja raportoi projektin eri vaiheista sivuillaan¹, kun taas Treenis Oy, Kuopion keskustassa toimiva yksityinen harjoitustiloja vuokraava yritys, antoi käyttöömme tilat ja laitteet. Me ohjaajat puolestamme valitsimme osallistujat, muodostimme heistä kaksi yhtyettä sekä ohjasimme niiden työskentelyä. Projekti toteutui maaliskuun ja joulukuun välisenä aikana vuonna 2009.

Bändien ohjaajina yleistavoitteemme oli koota kaksi yhtyettä pienimuotoisen karsinnan kautta. Toimimme projektin alkuvaiheessa tiiviisti yhdessä ja suunnittelimme hakijoiden valintatilaisuuden, annoimme haastattelun tulevan projektin linjauksista sekä hah-

¹ Ks. liitteet 1-6.

mottelimme tulevaa aikataulua. Asetimme jäsenten pääsyvaatimuksiksi jonkinlaisen soitto- tai laulutaidon sekä innostuksen ja halun sitoutua noin puoli vuotta kestäväan projektiin. Bändien yleistavoitteeksi asetimme noin 45 minuutin mittaisen konserttiohjelmiston työstämisen. Ohjelmistoon sisältyisi suomenkielisiä pop- ja rock-kappaleita. Yksilöllinen työmme alkoi valittuamme ja jaettuamme osallistujat ryhmiin. Tämän jälkeen toteutimme kumpikin oman bändimme kanssa vain omia näkemyksiämme. Koko projektiin osallistunut joukko koostui yli 60-vuotiaista miehistä ja yhdestä naisesta. Heistä osa oli vielä työelämässä, osa jo eläkkeellä.

Opinnäytteen tekijöinä asetimme Ilari Niskasen kanssa projektille useita yhteisiä tavoitteita: kartuttaa taitojamme ja kokemuksiamme musiikin ohjaamisesta uudelle kohderyhmälle, parantaa työllistymismahdollisuuksiamme, löytää uusia tapoja opettaa musiikkia sekä edistää opettamisen käytäntöjä henkilökohtaisella tasolla ja ryhmässä (ryhmädynamiikan ohjaaminen oikeaan suuntaan), kehittää osallistujien musiikkiharrastusta yleensä sekä parantaa osallistujien musiikillista ilmaisua. Lisäksi halusimme laajentaa Kuopion alueen musiikkitarjontaa. Uuden bänditoimintamuodon käynnistämisen näkökulmasta tavoitteemme oli löytää työskentelystä kiinnostuneet musiikin harrastajat, joiden avulla toimivien bändien kokoaminen ja niiden harjoittaminen olisi mahdollista. Keskeinen toive oli tuottaa kaksi yhtyettä, ryhmä ystäviä, jotka jatkaisivat projektin jälkeen harrastustaan tavalla tai toisella.

Valitsin bändiprojektin opinnäytetyöni sisällöksi, koska muut tarjolla olleet vaihtoehdot - produktio tai äänite - eivät houkuttelleet yhtä voimakkaasti. Koin, että ehdolla ollut projekti antaisi ainutkertaisen haasteen ja uuden kokemuksen työskentelystä tutulla alueella täysin vieraan kohderyhmän, ikääntyneiden, kanssa. Lisäksi katsoin, että kokemus auttaisi minua hiomaan taitojani ryhmän opettamisessa, ja koin aiheen tärkeäksi työllistymistäni silmällä pitäen.

Tässä kirjallisessa työssä (painotus 1/3) esittelen projektin sisältöä sekä erityispiirteitä tarkastellen bändin työskentelyä yleisellä tasolla, ryhmän muodostumista ja sen sisäistä dynamiikkaa sekä omia kokemuksiani. Lisäksi käyn läpi projektin vetäjänä käyttämäni perusperiaatetta elinikäisestä oppimisesta ja sen ilmenemistä projektin eri vaiheissa.

2 BÄNDITYÖSKENTELYN PERIAATTEITA

2.1 Ryhmä soittajia = bändi?

Bändi koostuu yksilöistä, jotka haluavat yhteisen tavoitteen saavuttaakseen kehittyä muusikoina ja sitä kautta kehittää ja viedä bändiä kohti sen tavoitetta. Bändi toimii joko itsenäisesti tai ohjattuna. Bändin johtaja tai kouluttaja voi olla itse myös bändin jäsen, jolloin bändi sitoutuu toteuttamaan johtavan jäsenensä ambitioita. Bändiä kouluttava ulkopuolinen henkilö puolestaan pyrkii edistämään jokaisen bändin jäsenen yksilöllisiä taitoja, jolloin tavoitteena on samalla myös bändin kehittyminen. Taiteelliset pyrkimykset voivat olla joko bändin tai ohjaajan asettamia tai kaikkien tekijöiden yhteinen kompromissi.

Usein bändissä pyritään vaalimaan demokraattisia linjoja. Yhtyeen ollessa vahvasti heterogeeninen ei äänestys mielestäni ole aina paras ratkaisu. Tällöin bändin niin sanotun keulakuvan, johtajan, on uskallettava tehdä päätös ja kantaa vastuu. Jäsenten taidot vaikuttavat vahvasti mielipiteisiin: mitä taitavampi jäsen on oman instrumenttinsa kanssa, sitä vahvemmat ovat usein myös hänen mielipiteensä.

Mikäli bändityöskentelyllä on ulkopuolinen ohjaaja, on erittäin tärkeää, että ohjaaja harjaannuttaa psykologiset ja sosiaaliset taitonsa tasolle, jolla hän pystyy mukautumaan yhtyeen jokaisen jäsenen kanssa samalle taajuudelle. Tämä koskee yhtäläillä työskentelyä nuorten kuin varttuneidenkin kanssa. Iästään huolimatta ohjattavat kilpailevat ohjaajan huomiosta tai vastaavasti jättäytyvät taka-alalle.

2.2 Ryhmän sisäinen dynamiikka

Ryhmä voidaan määritellä seuraavasti:

"Ryhmällä tarkoitetaan sellaista ihmisjoukkoa, jolla on jokin yhteinen tavoite tai päämäärä ja jonka jäsenet ovat keskenään vuorovaikutuksessa ja myös tietävät kuuluvansa tähän ryhmään."²

Ryhmän tavat toimia kertovat ryhmän sisäisestä ryhmädynamiikasta. Ryhmädynamiikkaa voidaan tarkastella useiden eri teorioiden mukaan. Yhteistä näille teorioille on kuitenkin se, että kukin teoria mieltää ryhmän sosiaalisena systeeminä, jossa ryhmän jäsenten välillä tapahtuu yhteistä toimintaa eli vuorovaikutusta.³

Ryhmän toiminnan dynaamiset tasot syntyvät hetkessä. Kaikki ryhmän jäsenet vaikuttavat toimillaan ryhmän työilmapiiriin. Kunkin jäsenen vuorovaikutuksen laatua ja määrää ohjaavat jäsenen aiemmat kokemukset ryhmistä, ohjattavana olemisesta sekä laajemmin jäsenen käsitykset normeista, arvoista ja rooleista. Ryhmädynamiikka syntyy, hakee erilaisia suuntia ja kehittyy ryhmän toiminnan myötä. Ryhmän olemassaolon jatkuaessa ryhmä omaksuu yhteisiä käyttäytymistapoja ja -piirteitä.⁴

Ryhmän ohjaajan on huomioitava, että kaikki kommunikaatio vaikuttaa ryhmän dynamiikkaan. Erittäin voimakkaita viestintätapoja ovat kehon viestintä sekä niin sanottu eikommunikointi. Kommentoimatta jättäminen voi toimia hyvänä kannustimena, mutta eritoten siten voi välittää varsin negatiivisia viestejä.⁵

Ryhmän jäsenten kyky ja rohkeus kommunikoida ryhmässä lisää jäsenten välistä yhteenkuuluvuuden tunnetta. Näin ollen kannustaminen, palautteen antaminen ja saaminen sekä mielenkiinnon osoittaminen vahvistavat ryhmädynamiikkaa. Jäsenen mieltymys ryhmää kohtaan syntyy vertaisuuden ja hyväksytyksi tulemisen kokemuksesta. Ryhmää kohtaan liitettävien odotusten yhteensopivuus määrittää niin ikään ryhmän jäsenten rooleja ja tyydyttää jäsenten tarpeita.⁶

Ryhmän toimintaan vaikuttaa ryhmän jäseniinsä luoma vetovoima, koheesio. Ryhmän koheesio eli kiinteys tarkoittaa siis ryhmän jäsenten yhteensä tuntemaa vetovoimaa ryhmää ja sen toimintaa kohtaan. Jos koheesio on vahva, jäsenet sitoutuvat innolla toi-

² Laine 2005, 186.

³ Berg 2007.

⁴ Laine 2005, 186.

⁵ Berg 2007.

⁶ Eml.

mintaan ja ryhmän jäsenillä on myönteinen asenne; vahva yhteenkuuluvuuden tunne. Avoimissa, ts. vapaaehtoisuuteen perustuvissa ryhmissä ryhmän tulisi tavoitteellisen toiminnan mahdollistamiseksi saavuttaa vahva tai vähintäänkin kohtalainen koheesio. Syitä ryhmän koheesioon voivat olla mm. jäsenten välinen kiintymys, ryhmän tehtävän mielekkyys tai ryhmän jäsenilleen tuoma statuksen kohotus.⁷

2.3 Elinikäistä oppimista

2.3.1 Elinikäisen oppimisen ideologia

Elinikäisen oppimisen voidaan käsittää sisältävän yksilön koko elämänkaaren aikana tapahtuvan oppimisen aina esikoulusta ns. ikääntyneiden yliopistoihin. Aikuisiässä oppiminen ja kouluttautuminen koostuvat monimuotoisesta prosessista, joka sisältää pääosin arkipäivän toiminnoissa tapahtuvaa yksilöllistä oppimista, jota voidaan kutsua laajemmin myös elämäksi.⁸

Tämän päivän yhteiskuntaa voidaan pitää oppimisyhteiskuntana, jossa jatkuvaa opiskelua ja itsensä kehittämistä pidetään eteenpäin vievänä voimana. Yleisesti ottaen aikuiset opiskelevat käyttäen laitosten tarjoamia palveluita, mutta aikuiskasvatus voi olla myös epämuodollisista oppimistilanteista koostuvaa.⁹

Jo muutamia vuosikymmeniä sekä pedagogisissa että koulutuksellisissa keskusteluissa on painotettu elinikäisen oppimisen periaatetta. Elinikäinen oppiminen tarkoittaa ideaa, jonka mukaan ihminen oppii koko elämänsä ja hänen tulisi opiskella uutta koko ajan esimerkiksi työn ohella. Idea laajentaa ajatusta nuorena oppimisesta ja sen jälkeen tietojen hyödyntämistä elämässä yleensä.

Sanotaan, että ihminen oppii tehokkaimmin ollessaan 10-20-vuotias. Yleistiedon osalta ihmisen optimaalista oppimäärää ei voida määrittää, sillä yksilön oma panos ratkaisee. Erilaisissa kokeissa on havaittu, että ihmisen oppimiskyky säilyy käytännössä muuttumattomana 20. ja 40. ikävuoden välillä.¹⁰ Oppimiskyky heikkenee vanhenemisen myö-

⁷ Laine 2005, 190.

⁸ Silvennoinen & Tulkki 1998, 42.

⁹ Ps-kustannus 2010.

¹⁰ Peltonen 1991, 22.

tä, mutta oppiminen ei pysähdy koskaan; se kohdentuu joillekin osa-alueille. Kyseisillä osa-alueilla tapahtuu syvää oppimista.¹¹ Eri ikäryhmien vertailussa on todettu, että 45-60-vuotiaat oppivat yhtä hyvin, tai jopa paremmin kuin 15-20-vuotiaat sekä selvästi paremmin kuin 5-15-vuotiaat.¹² Toisaalta oppimisen voidaan todeta iän myötä jopa helpottuvan, sillä kokemukset sijoittuvat laajalle alueelle koko elämän ajalta, jolloin kognitiivis-konstruktivistisesti ajatellen yksilö pystyy itse kytkemään uusia asioita tarvittaviin ja itselle jäseneltyihin tietorakenteisiin. Ihminen oppii siis koko elämänkaarensa ajan.

Epämuodollisilla oppimistilanteilla tarkoitetaan arkipäiväisissä ympäristöissä tapahtuvaa oppimista. Yhä useammalle aikuiselle pystytään takaamaan mahdollisuudet itsensä kehittämiseen ja oppimiseen läpi koko elämänkaaren.¹³

Vuosi 1996 julistettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston toimesta "elinikäisen oppimisen vuodeksi Euroopassa".¹⁴ EU:n ja OECD:n esiin nostama elinikäisen oppimisen ideologia korostaa, että koulutuksen tavoitteena on ”aktiivinen kansalaisuus”. Ajatus elinikäisestä oppimisesta voidaan liittää pyrkimykseen varmistaa yhteiskunnan kilpailukyky. Yksilöllä koetaan olevan tarve kehittää itseään, mikä tämän päivän yhteiskunnassa on tiedonsaannin osalta tehty helpoksi. Erityisesti suomalaiset aikuiset opiskelevat paljon.¹⁵

Kun oppimista käsitellään vähemmän muodollisissa ympäristöissä elinikäisen oppimisen kokonaismäärä kasvaa. Toisin sanoen tilanteet, joissa oppimista tapahtuu sijoittuvat koko elämän ajalle eri tilanteisiin perinteisten oppimisympäristöjen ulkopuolelle. Pelkät yhteiskunnasta ja työelämästä nousevat vaatimukset eivät sinällään pysty selittämään yhä lisääntyvää pyrkimystä opiskeluun. Näin ollen "ihmisellä näyttäisi olevan perusluonteinen tarve kehittää itseään ja oppia jatkuvasti uutta."¹⁶

2.3.2 *Aikuisen oppiminen*

Aikuinen oppii asioita eri tavoin verrattuna lapsiin ja nuoriin. Aikuinen on täysikasvuinen, jolloin fyysisten ja henkisten kypsymistapahtumien osuus ei ole oppimisessa niin

¹¹ Ps-kustannus 2010.

¹² Peltonen 1991, 22.

¹³ Ps-kustannus 2010.

¹⁴ Silvennoinen & Tulkki 1998, 9.

¹⁵ Ps-kustannus 2010.

¹⁶ Eml.

suuri kuin lapsella. Elämäkokemus, sen tuomat asenteet ja opiskelutaito merkitsevät aikuisen oppimistapahtumalle enemmän. Aikuisten väliset yksilölliset erot ovat suurempia kuin lapsilla ja nuorilla. Näin ollen ryhmäopetuksessa keskustelevalle opetusmuoto on hedelmällisempää, sillä aikuisilla on kommunikointiin enemmän annettavaa. Toisaalta aikuisen on itsensä saavutettava opiskelumotivaatio ja löydettävä oma henkilökohtainen tapa oppia.¹⁷

Oppimisen ohjaaminen on aikuisten suhteen helpompaa johtuen elämäkokemuksen tuomasta vertailupohjasta. Aikuisen on usein tehokkaampaa opiskella täysin uusia asioita. Vanhojen asioiden oppiminen uusilla tavoilla saattaa "vanhat hyvät tavat" ristiriitaan. Tämä niin sanottu negatiivinen siirtovaikutus häiritsee uuden suorituksen oppimista, varsinkin jos uusi ja vanha tapa eivät selkeästi eroa toisistaan.¹⁸

2.4 Ohjaaminen bändiympäristössä

Bändiä ohjattaessa keskeinen lähtökohta on, että ohjaaja tuntee bändin jäsenten tehtävät ja roolit. Ohjaajan on pystyttävä jäsentämään käsiteltävä aihe tai kappale siten, että jokainen bändin jäsen ymmärtää tekemisen syyn ja tavoitteet. Kappaleita valittaessa ohjaajan on syytä kuunnella yhtyeen jäseniä, ohjata mahdollisesti eroavia taiteellisia näkemyksiä samaan suuntaan sekä innostaa jäseniä yhteistoimintaan osoittamalla jokaisen roolin tärkeys ja tarpeellisuus.

Työskenneltäessä aloittelevien soittajien kanssa ohjaajan on valmistettava erilaisia toimintatapoja puutteellisten soittotaitojen varalle. Hänen on pystyttävä luovimaan tilannekohtaisesti eri instrumenttien osalta, sillä jokainen ihminen oppii omalla tavallaan, jolloin ohjaushetken etukäteissuunnitelmaan tulee helposti muutoksia.

Bändityöskentely varttuneiden aikuisten kanssa on hyvin erilaista verrattuna nuorten kanssa työskentelyyn. Varttuneiden tietous omista taidoistaan voi olla samalla tasolla kuin nuorilla, mutta tämä tietoisuus ja aikaisemmat kokemukset saattavat myös estää uuden oppimista. Vetäjän rooli bändityöskentelyn tavoitteiden laatimisessa on keskei-

¹⁷ Peltonen 1991, 26.

¹⁸ Eml.

nen, sillä yhteinen tavoite voi muuttua tai hävitä kokonaan ryhmäytymisen alkuvaiheessa, jolloin asioiden kaunistelu ja yhteishengen kohoaminen sokaisee jäsenet.¹⁹

Ohjaajan on pystyttävä sanallisesti kertomaan toiminnan tavoite siinä kontekstissa, mikä kyseistä ikäryhmää koskettaa. Hänen on otettava tarkasti huomioon tyyllilajit, niiden mahdollinen sekoittaminen perusteluineen sekä perinteet soittotavoissa ja -tyyleissä.

¹⁹ Berg 2007.

3 PROJEKTIN VAIHEET LÄHIKUVASSA

3.1 Projektin valmistelu ja bändin kokoaminen

3.1.1 Valmisteluvaiheen piirteitä

Projekti lähti liikkeelle puhelinkeskustelusta ohjaajamme Päivi-Liisa Hannikaisen ja Treenis Oy:n Rieti Jauhiaisen välillä. Jauhainen tiedusteli ideoimalleen projektille vetäjiä Savonia-ammattikorkeakoulun oppilaista. Lupauduttuamme mukaan projekti käynnistyi kahdella palaverilla tammi- ja helmikuun aikana 2009. Palaverit pidettiin Kuopion Kaupunkilehden toimituksessa. Mukana olivat projektin kaikki osapuolet. Palaverissa hahmottelimme projektin yleiset asiat, kuten aikataulu, hakumenettely, hakutilaisuudet ja vaihdoimme yhteystietojen lisäksi myös näkemyksiämme tulevista tehtävistä. Lisäksi kävimme tutustumassa Treenis Oy:n tiloihin. Kaupunkilehti teki lehtijutun 18.2.2009, jolla käynnistettiin jäsenien hakuaja. Jutussa kerrottiin lyhyesti tulevan projektin ideasta sekä esiteltiin meidän bändinvetäjät.²⁰ Alkuvaiheessa Kuopion Kaupunkilehden yksi idea oli, että varttuneista soittajista muodostetut bändit kilpailisivat lopuksi keskenään. Harjoitellun ohjelmiston esittämisen jälkeen yleisön oli määrä äänestää voittaja.²¹ Projektin edettyä hieman kilpailuasetelmasta luovuttiin sekä bändien jäsenten että meidän vetäjien toiveesta.

3.1.2 Suunnitteluvaihe ja tehtävien jako

Kävimme alkutalvesta 2009 Ilari Niskasén kanssa useita keskusteluja, joissa sovimme tulevan projektin linjauksista, suunnittelimme mahdollisia toiminta- ja etenemistapoja sekä kartoitimme mahdollisia ongelmia.

Palaverien tuloksena linjasimme alustavat tehtävät. Tehtävissä määriteltiin projektin ohjaajien ja sidosryhmien vastuualueet. Teimme heti alkuun selväksi sekä itsellemme että muille tahoille, että me ohjaajat ainoastaan vaikutamme yhtyeiden toimintaan. Kaupunkilehden tehtäväksi tuli raportoida projektin kulku, Treenis Oy puolestaan antoi har-

²⁰ Pirinen 2009a. Ks. Liite 1.

²¹ Eml.

joitustilat käyttöömmä sekä solmi sponsorisopimuksen Kuopion Musiikin kanssa. Kyseinen sopimus kattoi mahdollisesti tarvittavien soittovälineiden ilmaisen lainaamisen ja käytön.

Kuopion Kaupunkilehti käynnisti lehtijutullaan ja ilmoituksellaan hakuprosessin²², jonka päätyttyä pidimme niin sanotut pääsykokeet kahdessa osassa, 12.3.2009 ja 19.3.2009, Treenis Oy:n tiloissa. Hakijoita oli 14 kappaletta. Ohjaajien tehtävänä oli valita jäsenet hakijoiden joukosta ja muodostaa heistä kaksi yhtyettä. Valituiksi tulleet saivat ilmoituksen Kaupunkilehden kautta.²³ Järjestimme yhteisen tilaisuuden kaikille valituille 26.3.2009. Tilaisuudessa kävimme tarkemmin läpi projektin aikataulua sekä kerroimme jokainen hieman itsestämme. Jaoimme myös osallistujat kahdeksi bändiksi ja kävimme bändien sisällä keskustelua tulevasta ohjelmistosta, harjoituksista ja muista yleisistä asioista.

Projektiin kohdistui alkuvaiheessa suuria suunnitelmia Kuopion Kaupunkilehden osalta. Alun perin Kaupunkilehden piti seurata projektia aktiivisesti sekä päivittää yhtyeiden kuulumisia kotisivuillaan. Tämä kuitenkin jäi toteuttamatta, sillä ketään aktiivista päiväkirjan pitäjää ei yhtyeistä löytynyt. Lisäksi Kaupunkilehden tuli järjestää esiintymiset ja niihin liittyvän uutisoinnin, mutta konsertin järjestäminen jäi lopulta ohjaajien vastuulle. Kaupunkilehti teki kuitenkin kuusi lehtijuttua, joista yksi oli viikkoa ennen konserttia, eli juttu toimi mainoksena²⁴. Konsertin jälkeen Kaupunkilehti kirjoitti vielä raportin konsertista. Raportin sisältö oli hyvin positiivinen.²⁵

3.1.3 Bändit perustetaan

Hakutilaisuuksissa haastattelimme hakijoita heidän musiikillisesta taustastaan, kiinnostuksestaan projektia kohtaan ja halustaan sitoutua yli puoli vuotta kestävään työskentelyyn. Lisäksi kuuntelimme soitto- ja laulunäytteet; niihin hakijat olivat ilmoittaneet toiveensa etukäteen. Hakijat olivat yleisesti ottaen musiikin pitkäaikaisia harrastajia, osalla oli myös ammattimaista menneisyyttä musiikin saralla.

²² Pirinen 2009a. Ks. Liite 1.

²³ Pirinen 2009b. Ks. Liite 2.

²⁴ Joutsalainen 2009. Ks. Liite 5.

²⁵ Matilainen 2009. Ks. Liite 6.

Valinta tapahtui mielestäni kohtalaisen helposti. Hakijoista ulkopuolelle jouduttiin jättämään kaksi haitarinsoitajaa ja kaksi laulajaa. Muut instrumentit sopivat suoraan suunnittelemiimme puitteisiin.²⁶ Koska kahden yhtyeen peruskokoonpanoista puuttuivat rumpali ja basisti, päätimme yhdessä Ilari Niskasen kanssa myös soittaa itse omissa yhtyeissämme. Itse soitin rumpuja, Niskanen sai hoitaakseen basistin roolin. Tämä kuitenkin muuttui myöhemmin, sillä ylimääräisen haun jälkeen löysimme puuttuvat soittajat.

Valitsimme kokoonpanomme sulassa sovussa mutta kuitenkin siten, että Niskanen sai kitaristina itselleen kitaravetoisen yhtyeen ja koko porukan ainoan naisjäsenen. Oma yhtyeeni koostui alun perin basistista, kosketinsoittajasta, kitaristista ja laulajasta. Rumpali liittyi mukaan kolmea harjoituskertaa myöhemmin.

3.1.4 Ryhmäni jäsenet

Kirjoitin päiväkirjaa bändin toiminnasta kevään 2009 aikana. Tuolloin työni ohjaaja pyysi minua esittelemään bändini jäsenet kirjallisesti. Kirjoitin heistä seuraavanlaisen kuvauksen. Päiväkirjaote kuvaa mielestäni hyvin kevään aikana bändini jäsenistä muodostuneita ensivaikutelmia:

Jäsen A, koskettimet

Jäsen A on ”vanhan liiton” tanssimuusikko, joka on keitetty monessa liemessä. Hän alkoi elättää itsensä soittamalla 17-vuotiaana. Sittemmin hän siirtyi perheen myötä muihin töihin. Hän soittaa nykyään rumpalimme Jäsen B:n kanssa muutaman keikan vuodessa häissä ynnä muissa yksityistilaisuuksissa. A ei lue nuotteja mutta kuulee musiikin sitäkin nopeammin. Loistava solisti, joka soittaa ainoastaan haitarikoskettimilla varustettua syntetisaattoria. Tästä johtuen voi ilmetä haasteita...

Jäsen B, rummut

Laulava rumpali, joka pystyy tulkitsemaan kappaleita myös italiaksi. Soitto on elastista ja jopa hieman liian hienovaraista. Lahjoja hänellä on kuitenkin vaikka mihin, kunhan löydämme yhteisen sävelen. Oma-aloitteinen ja itsevarma soittaja, joka ei vielä ota juuri ohjeita vastaan. B ei ole ollut mukana alusta asti, vaan hänet löydettiin välikäsiä kautta mukaan. Suuriluonteinen konkari.

Jäsen C, laulu

Jäsen C on karaokeharrastaja. Haki mukaan saadakseen uusia ystäviä omasta ikäluokastaan. Hän ei ole ollut mukana bändeissä sitten peruskouluvuosien. Ääntä hänellä kyllä on, mutta rytmitaju hieman puutteellinen. Kun kyseessä on tuttu kappale, C vetää korkealta ja kovaa. Supliikkimies, mutta antaa jännityksen vaikuttaa vielä tässä vaiheessa liikaa. Hän kokee lievää alemmuudentunnetta kokeneessa porukassa, vaikkakin muut jäsenet kannustavat C:tä erittäin hyvin.

²⁶ Korhonen 2009. Ks. Liite 3.

Jäsen D, kitara

Trubaduuri, joka on tehnyt keikkaa viime vuosina yksin. Aikaisemmin hän on harrastanut kitaransoittoa omissa oloissaan ja nyt kyläyhdistyksen tapahtumissa rohkaistunut esiintymään. Suuri Elvis-fani. Kitaransoittoaito on kohtalainen, solistiset ominaisuudet vielä kehitysasteella. Omaaloitteinen, innokas soitonopiskelija, joka innostuu kaikenlaisista efekteistä ym. elektroniikkalaitteista.

Jäsen E, basso

Jäsen E on ryhmän matalaäänisin myös suusta tulevalta äänellä. Hänellä on vankka kokemus nuoruusvuosilta, keikkoja tehty ympäri Suomea monien vuosien ajan. Rautalankamies, joka lukee nuotteja. Innokas alan harrastaja, joka soittanee myös muita instrumentteja auttavasti. Vahva ehdokas orkesterin vastuujäseneksi.²⁷

3.2 Omat ja bändini työskentelyn tavoitteet ja toimintatavat

3.2.1 Henkilökohtaiset tavoitteeni

Omat tavoitteeni projektin suhteen olivat selkeät. Halusin kokemuksen kautta hahmottaa toimivat toimintatavat, joilla haaste tulisi kunniakkaasti vietyä läpi. Näin ollen saisin uusia tietoja ja taitoja tulevaisuutta varten niin yksilöiden ohjaamisessa kuin myös koko bändin luotsaamisessa ennalta asetetun tavoitteen suuntaan. Lisäksi halusin koetella kykyäni saavuttaa "auktoriteetin" asema itseäni vanhempien ohjattavien edessä. Bändin vetäjän tehtävässä asetin tavoitteekseni kaikkien ryhmäni instrumenttien välttävän hallinnan. Opiskelinkin kitaransoittoa vuonna 2009 pitkästä aikaa jopa aktiivisesti.

3.2.2 Bändin ja jäsenten tavoitteet

Bändin tavoitteet kiteytyivät toimivaan ohjelmistoon, joka olisi kaikin puolin esittämiskelpoinen projektin päättyessä. Bändin jäsenten yhteinen tavoite oli saada uusia ystäviä ja kokoontua aikataulun puitteissa musisoimaan ja pitämään hauskaa yhdessä. Lisäksi bändin tavoite oli luoda niin henkiset kuin musiikillisetkin siteet jäsenten kesken niin, että esiintyminen onnistuisi. Jokainen siis laittoi itsensä täysin likoon yhteisen päämäärän saavuttamiseksi.

Pilkoimme tavoitteita pienempiin osiin kappalekohtaisesti henkilökohtaisella tasolla. Esimerkiksi laulajan tavoitteet eri kappaleissa olivat sanojen muistaminen, merkkien seuraaminen ja niiden välittäminen. Kitaristille asetin erilaisia tavoitteita kotitehtävien avulla. Hänen tuli opetella sointujen käännöksiä ja kävimme harjoituksissa lyhyesti läpi musiikin teoriaa.

²⁷ PHA Projektin päiväkirja 2009, merkintä 16.4.2009.

Jokaisella jäsenellä oli instrumenttikohtaiset tavoitteet, joihin kuului oman instrumentin hallinnan parantaminen ja uusien taitojen oppiminen. Jäsenet olivat alusta lähtien tietoisia siitä, että mitä paremmin kukin hoitaa oman osuutensa, sitä helpompi kaikkien on toimia yhteenä ja keskittyä siihen, miltä bändi kuulostaa.

3.2.3 Toimintatavat ja ohjelmisto

Bändin toimintatapa oli aluksi ohjaajavetoinen, mutta rohkaisin silti jokaista jäsentä ehdottamaan ohjelmistoa. Ohjelmistollisesti ensitavoitteeni oli koota lista, josta kaikkia miellyttävä kappalevalikoima löydetäisiin kivuttomasti. Listan läpikäynnin jälkeen jokainen jäsenistä sai ehdottaa kappaleita. Muutama kappale valittiinkin tällä tavalla, mutta päätin itse silti ohjelmiston lopullisesta toteutuksesta ja kokonaisuudesta. Otin toki myös ideoita vastaan. Koska ohjelmistolle oli asetettu vaatimus suomenkielisyydestä, minun piti aika ajoin muistuttaa ryhmääni toimivien suomennosten käyttämisestä: vaikka kappale sai olla mistä päin maailmaa tahansa, en välttämättä hyväksynyt ehdotettuja suomenkielisiä versioita. Tämä oli puhtaasti ja tietoisesti ylimmän auktoriteetin veto-oikeuteni käyttämistä.

Yhteissoittoa harjoittelimme muun muassa pareittain siten, että rumpali ja basisti soittivat ensin kahdestaan taustaa ja muut kuuntelivat. Tämän jälkeen kitaristi ja kosketinsoittaja soittivat kahdestaan harmoniaa ja rytmiä. Pyrin tällä tavoin siihen, että jokainen jäsen hahmottaisi oman roolinsa bändissä ja kaikki olisivat tietoisia toistensa tekemisistä.

Kun yksittäinen kappale oli päätetty ottaa ohjelmistoon, annoin sovitukselliset ideani ryhmälle. Nämä ajatukset käsittelivät kappaleen rakennetta, äänimaailmaa ja instrumenttien rooleja. Harjoituksissa ideani osoittautuivat usein joko liian monimutkaisiksi, sillä nuottipapereista ei kaikille bändin jäsenistä ollut apua, tai instrumenttien roolit oli vaihdettava päinvastaisiksi, eli yleensä perinteisiksi. Näin ollen lopulliset sovitukset käsittivät rakenteen ja harmonian yksinkertaistamista, tosin saimme sisällytettyä ohjelmiston kappaleisiin muutamia mielestäni toimivia ideoita.²⁸

Ohjelmisto linjattiin jo alkuvaiheessa suomenkieliseksi pop- ja rock-musiikiksi. Ohjelmistoa työstettiin oikeastaan ensimmäisistä harjoituksista asti. Vaikka tällaiseen projek-

²⁸ PHA Panu Heikkisen bändille työstämä nuottimateriaali.

tiin, ja varsinkin sen alkuun, kuuluu vapaa tutustuminen yhteisten tuttujen kappaleiden kautta, vein heti ensimmäisiin harjoituksiin yhden "pakollisen" kappaleen, jota sitten soitimme ja työstimme joulukuun alkuun asti. Kappale oli *Muisto vain jää*.

Ohjelmisto rakentui kappale kerrallaan. Alustava ohjelmistoehdotelma sisälsi kappaleet *Kaikki hyvin mama*, *Punatukkaiselle tytölleni*, *Ennen oli miehet rautaa*, *Rilluttele yö*, *Levottomat jalat* ja *Villejä lupiineja*. Nämä kaikki jäivät pois lopullisesta ohjelmistosta osin luonteensa, osin jäsenten eriävien mielipiteiden takia. Jälkeenpäin ymmärrän jokaisen poisjääneen kappaleen poisjäännin syyn.

Ryhmäni jäsenet työstimme ohjelmiston kappaleita sekä yhdessä että yksin. Jokaista työstettäväksi valittua kappaletta varten kirjoitin uudet nuotit niille jäsenille, jotka nuotteja käyttivät.²⁹ Muuten kappaleista tehtiin muistiinpanoja perinteiseen tyyliin eli lyijykynällä ruutupaperille. Kokeilimme erilaisia ratkaisuja ryhmänä; annoin jäsenille kotitehtäväksi miettiä vaihtoehtoisia ratkaisuja esimerkiksi lopetuksiin, introihin ja muihin kappaleiden käännekohtiin. Ideoita tuli, hyviäkin. Näiden ideoiden pohjalta ohjasin orkesterin ehkä hieman tarkoituksellisestikin päätyämään itseäni miellyttäviin ratkaisuihin. Menettelin tällä tavoin siksi, että jäsenet saivat osallistua ongelmanratkaisuun ja ehdottaa mielestään toimivia ratkaisuja. Yhteinen ratkaisujen pohtiminen ei välttämättä aina tuottanut tulosta, mutta prosessi itsessään vahvisti jäsenten yhteishenkeä.

3.2.4 Kokoontumiset

Kokoontumisia projektille kertyi yhteensä noin 30. Soittoharjoituksia pidin itse 20, mikä oli alkuperäinen, suunnittelemani määrä. Harjoitusten kesto oli aina noin kaksi tuntia. Tämä osoittautui tehokkaan työskentelyn maksimikestoksi. Lisäksi kokoonnuimme erinäisiin haastatteluihin sekä kuvauksiin pariin eri otteeseen. Yhtye järjesti myös oma-toimisia harjoituksia yhden jäsenen kotitilalla; tämän tuloksena yhtye teki äänitteen samaisen jäsenen kotistudiossa.

Projektin alkuvaiheessa menin harjoitustilaan muutamina kertoina etukäteen varmistamaan, että kaikki laitteet toimivat ja tarvittavat tavarat olivat paikoillaan. Näin pyrin rakentamaan luottamusta ja osoittamaan, että olen kaikkine resursseineni mukana projektissa.

²⁹ PHA Panu Heikkisen bändille työstämä nuottimateriaali.

Harjoittelutilana käytimme Treenis Oy:n suurinta ja toiseksi suurinta harjoitteluhuonetta. Jokaisessa huoneessa oli käytettävissämme hyvä peruslaitteisto: kitara- ja bassovahvistin, laululaitteet ja rummut. Yhtyeeni jäsenet kuljettivat omia henkilökohtaisia instrumenttejaan mukanaan koko projektin ajan. Pysin alusta asti rakentamaan harjoitusten yleisen ilmapiirin kepeäksi käyttäen huumoria ja yleistä jutustelua. Onnistuin rakentamaan ilmapiirin siten, että jokaisen harjoituksen alkaessa kaikki olivat hyvällä tuulella, vaikka muuten olisikin ollut murheita. Näin harjoituksista tuli ainakin yksi positiivinen tuokio muiden arkiviikon tapahtumien rinnalle.

3.3 Työskentelyjaksojen tunnelmia

3.3.1 Kevät 2009

Projektin kevätkausi maaliskuun lopusta toukokuun loppuun sisälsi tutustumista puolin ja toisin, varovaista soittelua ja ohjelmiston ehdottelua. Etsimme yhteistä linjaa musiikillisesti sekä muutenkin. Mielestäni sain ryhmän toimimaan yllättävän nopeasti. Tähän vaikutti suuresti tietenkin osallistujien järkkymätön päättäväisyys sekä syvä motivaatio projektin toteuttamista kohtaan.

Yllätyin palautteensaannin suoruudesta ja tehokkuudesta. Jo muutaman harjoituskerran jälkeen jäsenet olivat pitäneet palaverin ja käsitelleet projektin esille nostamia huolia. Jäsenet kyseenalaistivat toiminnan aikataulutusta sekä sitä, etteivät tietyt jäsenet kykenisi oppimaan täysin uusia kappaleita annettujen aikarajojen puitteissa. Näin ollen osa jäsenistä esitti, että yhtyeen tulee ottaa ohjelmistoonsa jäsenten aiemmin soittamia kappaleita.

Vakuutin itsevarmasti, ettei huoleen ole syytä ja että aika riittäisi. Lisäksi ilmoitin, että emme alkaisi oikaisemaan ohjelmistolinjauksessa, vaan etenisimme suunnitellulla tavalla. Ilmeisesti esiinnyin tarpeeksi vakuuttavasti, sillä tämän jälkeen jäsenet eivät ilmaisseet vastaavaa huolestuneisuutta.

Myös muita yrityksiä auktoriteetin horjuttamiseksi tapahtui. Aivan projektin alussa jäsenet olivat innokkaita neuvomaan toisiaan jopa siinä mittakaavassa, että oma soittaminen unohtui. Asiaan puututtuani tämäkin niin sanottu ongelma jäi pois.

Ylipäättään kevätkausi eteni ongelmitta, ainoa poikkeus vapun aikoihin sattunut jäsenen sairastuminen, mikä vaikutti aluksi vakavalta, mutta olikin onneksi ohimenevä vaiva. Tämä ei aiheuttanut hänelle kuin pari poissaoloa.

Aikataulujen sopiminen oli helppoa. Tähän vaikutti tietenkin jäsenten ikä, sillä he eivät enää, ainakaan kokopäiväisesti, olleet mukana työelämässä. Kevään aikana saimme työstettyä lähes puolet tulevasta konserttiohjelmistosta.³⁰ Kaksi kappaletta jouduimme jopa hylkäämään syksyllä huomattuamme, etteivät ne vedä vertoja muulle ohjelmistolle.³¹

3.3.2 Kesä 2009

Kesällä 2009 kokoonnuimme kahdesti; kerran juhannuksen jälkeen ja kerran elokuussa ennen varsinaisen koulutyön alkua. Kesän kokoontumiset olivat lähinnä yhdessäolon kertaamista, ettei syksyn tiukempi aikataulu tulisi liian yllätyksenä. Soittelimme keväällä harjoiteltuja kappaleita, ja suunnittelimme tulevaa ohjelmistoa sekä tietenkin konserttia.

3.3.3 Syksy 2009

Syksy 2009 alkoi oikeastaan siitä, mihin keväällä jäätiin. Kesä oli lomaa, mutta emme kuitenkaan päästäneet projektia unohtumaan. Syksy aloitettiin harjoittelemalla aluksi kahden viikon välein, josta siirryimme syyskuun loppupuolella viikoittaiseen harjoitteluun. Viikoittaisen ohjatun harjoittelun lisäksi yhtye kokoontui muutamana viikonloppuna basistimme E:n kotipaikalle harjoittelemaan äänitystä varten. Äänityksen yhtye työsti täysin itsenäisesti, ja siitä tuli konserttitaltioinnin lisäksi hieno muisto yhteisestä työstä.

Konsertin ohjelmisto oli koottu jo hyvissä ajoin.³² Aloitimme kokonaisuuden hiomisen kuukausi ennen konsertin ajankohtaa. Vaikka pidän tällaista harjoittelutapaa aika turhanpäiväisenä ja kuluttavana, niin amatööriorkesterille se on paras tapa koota itsevarmuutta ja yhteishenkeä esiintymistä varten. Ehdimme siis harjoitella konserttiohjelmistoa hyvän aikaa, kunnes kuulimme, että konserttipäivä siirtyy eteenpäin. Kuopion Kaupunkilehti tarjoutui järjestämään konsertin, mutta kuultuamme, että konserttipaikaksi oli

³⁰ *Muisto vain jää, Salattu suru, Sametinpehmeä yö, Mä meen.*

³¹ *Kaikki hyvin mama, Telepatiaa.*

³² Ks. Liite 7, konserttiohjelmisto.

valittu Päivärannan K-Citymarket, kieltäydyimme esiintymisestä kohteliaasti. Kaupunkilehti teki kuitenkin lehtijutun, jossa mainostettiin yhtyeiden esiintymisvalmiutta.³³ Lopuksi saimme järjestää konsertin itse Kaupunkilehden jäätyä oudolla tavalla ja yllättäen taka-alalle.

3.4 K-60-konsertti

Konsertti järjestettiin 1.12.2009 klo 19.00 Kuopion musiikkikeskuksen jazz-klubilla.³⁴ Vaikka tapahtuman mainonta jäi kiireestä johtuen melko vähälle, oli paikalla hyvin tyydyttävä määrä yleisöä: noin 50 kuulijaa. Yhteishenkeä kohotettiin rakentamalla äänentoistoa ja valaistusta Tommi Kupiaisen johdolla. Soundcheck suoritettiin vaivattomasti ja aikaa hermoiluun jäi yli tarpeen. Yhtyeen jäsenet pitivät ennen esitystä tiukasti yhtä, vaikka kaikilla oli suuri joukko omaisia paikalla. Tällainen ryhmän yhteispuolustusmekanismi toimii mielestäni hienosti, vaikkakin se vie aina osan muusta sosiaalisuudesta. Mutta eihän esiintyvän artistin tarvitsekaan seurustella yleisön kanssa ennen esiintymistä.

Lavalle siirtyminen toi pintaan yhteisen iloisen äänenkäytön, mikä viesti esiintymisjännityksestä mielestäni jo hieman huolestuttavasti. Yhtye ilmoitti jo yleisön seasta kovaan ääneen lähtevänsä nyt ”mölisemään”. Huumorilla rakennettiin suojamuuria mahdollisia epäonnistumisia varten. Huumori on toisaalta iso osa tällaista projektia, sillä otsa rypyssä työn tekeminen ei olisi onnistunut. Orkesterin jäsenet kuitenkin pelkäsivät virheitä. Tämä oli toisaalta hyvä asia; he ottivat projektin ja esiintymisen tosissaan. Itse ajattelin, että jo pelkkä esiintyminen kaikkine mahdollisine virheineen olisi loistava menestys. Kävi kuitenkin vielä paremmin; yhtye esiintyi erittäin mukaansatempaavasti, huumorilla mutta taitavasti. Myös eräänlainen koskettavuus välittyi esiintymisestä hyvin. Kappaleista esimerkiksi *Muisto vain jää* onnistui hienosti, tosin kappaleen liika ”tuttuus” salli otteen hieman herpaantua. Tunnelma vaihteli suunnitellulla tavalla ja paikoitellen jopa paremmin.³⁵

³³ Pirinen 2009c. Ks. Liite 4.

³⁴ Ks. Liite 8, keikkajuliste.

³⁵ Ks. Liite 9.

Yhtye oli valinnut nimekseen Erkki Pesonen & Miselin. Minulle kerrottiin Miselinin juontavan juurensa yhtyeen jäsenten ruumiinrakenteesta. Nimi oli mielestäni ihan hauska ja lisäksi yhtyeen oma asia, johon en puuttunut muuten kuin hyväksyvästi nauraen. Erkki Pesonen & Miselin-yhtyeen settilista jazz-klubilla 1.12.2009 oli seuraava:³⁶

*Buona Sera,*³⁷ *Valtatie 66,*³⁸ *Kuin aurinko polttaa,*³⁹ *Muisto vain jää,*⁴⁰ *Salattu suru,*⁴¹ *Vihreät niityt,*⁴² *Sametinpehmeä yö,*⁴³ *Kesäyö,*⁴⁴ *Palaja Sorrentoon*⁴⁵ ja *Mä meen.*⁴⁶

Tuttu ohjelmisto oli yleisölle mieleinen ja herätti heissä varmasti muistoja.

Lisäksi yhtyeeni oli järjestänyt konsertin loppuun yllätyksen. Tässä vaiheessa aiemmin ihmettelemäni kysymykset ajan riittävydestä saivat vastauksen: käyntiin "räjähti" Elvis-show. Bändini kitaristi oli yhden kappaleen aikana vaihtanut itselleen Elvis-asun ja alkoi vetää omaa ohjelmistoaan bändin säestyksellä. Yleisö hurrasi ja lauloi mukana.

³⁶ Ks. Liite 7.

³⁷ Säv. De Rose, Peter. San. Sigman, Carl. Suom. san. Puhtila, Sauvo. Suomen äänitearkisto 2010.

³⁸ *Route 66.* Säv. San. Troup, Bobby. Suom. san. Kupiainen, Raimo. Eml.

³⁹ *Cuando calienta el sol.* Säv. Martinon, Carlos - Rodriguez, Carlos. Suom. san. Puhtila, Sauvo. Eml.

⁴⁰ *Only a fool breaks his own heart.* Säv. Bergen, Norman. San. Coburn, Shelly. Suom. san. Vainio, Juha. Eml.

⁴¹ *My heart must do the crying.* Säv. San. Brown, Kim - Gibson, Denis - Johnson, Graham - Mallett, Ian. Suom. san. Tuomisaari, Kari. Eml.

⁴² *Greenfields.* Säv. Dehr, Richard - Gilkyson, Terry - Miller, Frank. San. Gilkyson, Terry. Suom. san. Helismaa, Reino. Eml.

⁴³ *Nights in white satin.* Säv. San. Hayvard, Justin. Suom. san. Itkonen, Jukka. Eml.

⁴⁴ *Summertime.* Säv. San. Gershwin, George - Gershwin, Ira - Heyward, Dubose. Suom. san. Puhtila, Sauvo. Eml.

⁴⁵ *Torna a surriento.* Säv. San. Curtis, Ernesto De. Suom. san. trad. Eml.

⁴⁶ Säv. san. Karjalainen, Jukka. Eml.

4 POHDINTA

Soiton opettaminen varttuneille eroaa yleisesti nuorten opettamisesta siten, että ohjaajan on otettava koko ajan huomioon oppilaiden mittava elämäkokemus. Opetustilanteessa hänen on esiinnyttävä vakuuttavasti kuitenkin huumoria unohtamatta. Ohjaajalla on oltava hyvät sosiaaliset taidot ja hänen on kyettävä vastaanottamaan palautetta.

Ero nuorten ja varttuneiden soittamisen ohjaamisessa on sekä hankala että kohtalaisen selkeä määritettävä. Nuorten into soittamiseen ja yhdessä tekemiseen kumpuaa suuressa määrin esikuvista. Varttuneet eivät niinkään sido tekemistään esikuviin, vaan motivaatio voi koostua nostalgiasta ja kokemuksista elämän varrelta. Nuorten ulkoinen motivaatio kääntyy varttuneiden kohdalla sisäiseksi.

Uusien asioiden oppimisessa niin sanottu soitattaminen, eli saman asian toistaminen useita kertoja, toimii hyvin molemmissa ikäryhmissä, mutta varttuneiden kanssa tekemisen perustelujen on oltava huomattavan spesifit. Aikuisten oppimisella on oltava sovellusarvoa ja oppiminen suuntautuukin selvästi ongelmanratkaisuun. Näin ollen itsenäinen työskentely bändiharjoitusten välissä on asia, johon varttuneet tarttuvat omaaloitteisesti, kun taas nuorten toiminnassa tämä jää yleensä puolitiehen.

Strategiani varttuneiden kanssa työskentelyyn oli puhtaasti "luoviminen hetkessä". Päätin luottaa kykyyni improvisoida, sosiaalisiin taitoihini sekä tilannetajuuni. Mielestäni oli turhaa suunnitella liikaa etukäteen, ennen kuin olin oppinut tuntemaan jäsenet hyvin. Tutustuttuani heihin pystyin vaikuttamaan jokaiseen henkilökohtaisella tasolla ja vaikuttamaan koko ryhmän tasapainoon. Myöhemmin, kun olin tutustunut jäseniin vielä paremmin, pystyin kommunikoimaan jokaisen kanssa yhteis- ja yksityistilanteissa. Oli erittäin miellyttävää huomata, että jäsenet alkoivat kertoa huoliaan ensin minulle ja myöhemmin myös koko ryhmälle. Jokainen jäsen tunsi kuuluvansa ryhmään, minä mukaan lukien.

Bändinä asettamamme tavoitteet olivat alusta asti selvät. Jokainen jäsen paneutuisi huolellisesti omiin osuuksiinsa, jonka jälkeen hioisimme kokonaisuutta jäljellä olevan ajan

puitteissa. Tässä tavoitteessa onnistuimme hienosti. Kehitystä tapahtui tasaisesti, välillä jopa harpaten. Paremmiin soitannollisiin valmiuksiin varustetuiden jäsenteni kanssa pystyimme keskittymään pikkutarkkoihin ideoihin, kun taas kokemattomammat jäsenet pystyivät tutustumaan erilaisiin ratkaisutapoihin ongelmasta riippuen.

Toimiessani yhtyeeni kanssa pyrin luomaan ilmapiirin, jossa jokaista kuunnellaan ja kaikki ehdotukset otetaan huomioon. Onnistuin aikeissani hyvin, pystyin mielestäni johtamaan yhtyeen etenemistä yksilötasolla sekä kokonaisuutena. Esiinnyin suunnitelmallisesti siten, etten kolhisi kenenkään itsetuntoa, vaikka taiteelliset päätökset pidinkin tiukasti itselläni.

Varttuneet jäseneni olivat erittäin oma-aloitteisia ja motivoituneita. Myös tämä tulee ottaa huomioon vetäjänä toimiessa, sillä oma-aloitteisuus lähtee helposti viemään yhtyettä jäsenten haluamaan suuntaan. Yleisesti ottaen jäsenten haluama suunta oli aidan matalin kohta; jäsenet tekivät hyväksi havaitsemiaan ratkaisuja tiedostamatta kliseisyyttä ja tavanmukaista menettelyä. Tieto ja taito ratkaista ongelmia oli opittu kokemuksen kautta. Totesin, että sama kokemus on siis ollut elossa 1960-luvulta tähän päivään.

Vaikka mukana oli kokeneita, lähes ammattilaisina toimineita muusikkoja, niin katson, että kaikki oppivat bändityöskentelystä jotakin uutta. Musiikin teorian tietämystä heillä ei juuri ollut, joten pyrin omien kokemusteni perusteella tuomaan esille hyviä tapoja harjoitella bändinä niin ohjelmistoa kuin yhteissoittoakin. Ohjaajan tulee välittää yhtyeen jäsenille tietoa siten, että epäselvyydet tekemisen suhteen jäävät pois. Auktoriteetin vahvistaminen tapahtuu tällaisissa tilanteissa mitä parhaiten juuri naulan kantaan osuvan esimerkin avulla. Olimme useaan otteeseen eri mieltä jäsenten kanssa tietyistä soinnuista ja rakenteen vaatimista harmonisista muunteluista. Kuitenkin vankan perustelun ja esimerkkien näytön jälkeen jäsenet hyväksyivät ideani yhteen ääneen. Teimme tietenkin, aika ajoin, kompromisseja. Varsinkaan varttuneiden kanssa toimiessaan ohjaaja ei voi soitattaa bändin jäseniä täysin omavaltaisesti. Hänen on luotava vähintäänkin illuusio siitä, että jäsenet voivat vaikuttaa ohjelmistoon, esitystapoihin, rakenteisiin yms. Ohjaajan on myös valmistettava mielessään vaihtoehto jokaisen kappaleen ja tilanteen varalle.

Mielestäni projektin eräs keskeisistä elementeistä oli juuri se, että tietyn kappaleen alkuperäisen idean ja lopullisen version välillä tapahtui paljon. Kappaleet tulivat yhtyeen jäsenille hyvin tutuiksi, koska niitä soitettiin paljon ja niitä oli miellyttävä soittaa aina hieman erilaisina versioina. Tämä tosin teetti muutenkin ylimääräistä työtä, sillä jäsenet sekoittivat versioita mielessään jatkuvasti. Koska nuotinlukutaidot olivat puutteellisia, jokainen jäsen oli vuorollaan sekä toisinaan myös useampi yhtä aikaa eri kohdassa kuin missä heidän piti olla.

Kuopion Kaupunkilehden alkuperäinen idea oli järjestää kilpailu projektissa muodostettujen kahden eläkeläisbändin välille. Tavoitteena oli esittää harjoiteltu ohjelmisto yleisölle, joka äänestäisi voittajan. Kilpailuasetelmasta onneksi luovuttiin sittemmin sekä meidän vetäjien että bändien jäsenten toivomuksesta, ja konsertti toi monipuolisesti esille kummankin bändin työskentelyn tulokset. Vuorovaikutus bändien välillä oli mielestäni hyvä ja kannustava niin työskentelykaudella kuin konsertissakin.

Jälkeenpäin muistellen projektista jäi erittäin positiivinen ja lämmin muisto. Muistan silti vielä hetket, jolloin projektin vetäminen tuntui työläältä johtuen etenemisen hitaudesta sekä koulu- ja yksityiselämän kiireistä. Projekti tuntui alkuvaiheessa jopa massiiviselta, mitä se ei kuitenkaan ollut. Pitämäni 20 yhteistä harjoituskertaa olisivat riittäneet tyydyttävään suoritukseen, mutta yhtye teki omalla ajallaan paljon työtä yhdessä ja myös yksilötasolla. Kyseinen seikka kertoo mielestäni onnistuneesta yhtyeen kokoamisesta ja alkuvaiheen ryhmäytymisestä. Jäsenet tuntuivat aidosti kehittyvän ystäviksi toisilleen, vaikka projektin pituus olikin tässä mielessä kovin lyhyt. Tähän katson myös omalla toiminnallani olleen osuutta. Sain motivoitua jäseniä yksinkertaisilla ja toteuttamiskelpoisilla tehtävillä ratkaisemaan itse ongelmia niin oman instrumenttinsa kuin yhteisönsuhteen. Lisäksi oma esimerkkini ohjaamisessa ja yhteiset, selvät pelisäännöt antoivat yhtyeelle eväät kehittymiseen.

Puoli vuotta kestänyt projekti kehitti jokaista jäsentä huomattavasti niin musiikillisesti, kuin yhteistoiminnallisestikin. Eritoten yhtyeeni kokemattomimmat jäsenet kehittivät huomattavasti. Laulajamme kehittyi rytmisesti huomattavan paljon, sillä projektin alussa yhtyeen jäsenillä oli vaikeuksia säestää laulajaa tempoerimielisyyksien johdosta. Kitaristini kehitti itselleen nuotinlukutaitonsa puutteista huolimatta kyvyn opetella kita-

rasooloja apunaan sekä nuottikuva että levytykset. Jokaisen jäsenen musiikkitoiminta jatkuu, mutta yhtye hajosi projektin päätyttyä basistimme muutettua Rymättylään.

Bänditoiminnan merkitys varttuneiden harrastustoiminnan suhteen tulee mielestäni kasvamaan tulevina vuosina. Väestö ikääntyy ja pian suuret ikäluokat saavuttavat eläkeiän. Näin ollen eläkeikäisiä, hyväkuntoisia ja maksukykyisiä musiikin harrastajia tulee olemaan runsaasti, jolloin ohjattujen bändikurssien merkitys korostuu. Yhtyetoiminta estää syrjäytymistä ja yksin eläville musiikin harrastajille tuleekin luoda kanava, jonka kautta mahdollistetaan ryhmäytyminen, yhteenkuuluvuuden tunne ja uudet ystävyysuhteet.

Kuopion Kaupunkilehden alkuperäisidean työstäminen ja työskentelytavan kehittäminen toimivaksi kokonaisuudeksi ovat avanneet tulevaisuuteen monia mahdollisuuksia: on esimerkiksi mahdollista kehittää eläkeläisten oma musiikki- ja bändikoulu, josta he voivat ostaa niin soitonopetuksen kuin bändityöskentelyn ohjausta. On aihetta myös luoda oppimateriaalia eläkeläisoppijoiden ja heidän eri toimintamuotojensa tarpeisiin. Bänditoimintaa voitaisiin vastaavasti laajentaa yleisötahtumiksi, jolloin bändiläisten musiikin ulkopuolelle jäävät ystävät pääsisivät osallistumaan ja kannustamaan. Aktiivointia lisääisivät esimerkiksi iltapäivätanssit sekä muu konserttitoiminta.

Bändini jäsenten yhteistyöhalu ja innokkuus toimintaan kertoivat K60-projektin tarpeellisuudesta. Ohjaajana koen innokkuuden kertovan myös bändityöskentelyn toimivuudesta, mikä palkitsee ja kannustaa minua ottamaan jatkossakin vastaan tällaisia haasteita. Mielestäni tilannetaju, psykologiset taidot sekä oikeanlaatuinen huumorintaju – joiden löytämisessä haasteita riittää joka ohjaajalle – auttavat ohjaajaa rakentamaan erilaisista ihmisistä itsenäisesti toimivia, tehokkaita ja tulosta tekeviä ryhmiä. Tällä tiellä elinikäinen oppiminen on ohjaajalle ja opettajalle ilo uusine tilanteineen ja alati vaihtuvine haasteineen.

LÄHTEET

Arkistolähteet

Panu Heikkisen arkisto (PHA)
Panu Heikkisen bändille työstämä nuottimateriaali.
Projektin päiväkirja 2009.

Painetut lähteet

- Joutsalainen, Tero 2009. *K-60 bändit valmiina konserttiin*. Kuopion Kaupunkilehti 25.11.2009.
- Korhonen, Heikki 2009. *K-60 bändit aloittivat treenaamisen*. Kuopion Kaupunkilehti 15.4.2009.
- Laine, Kaarina 2005. *Minä, me ja muut sosiaalisissa verkostoissa*. Keuruu: Otava.
- Matilainen, Ilkka 2009. *K-60 -jalat tukevasti ilmassa*. Kuopion Kaupunkilehti 9.12.2009.
- Peltonen, Matti 1991. *Uusiin opintoihin aikuisena*. Keuruu: Otava.
- Pirinen, Aija 2009a. *Eläkeläisten kuumien bändikilpailu alkaa*. Kuopion Kaupunkilehti 18.2.2009.
- 2009b. *Kymmenet eläkeläiset hakivat bändin jäseneksi*. Kuopion Kaupunkilehti 25.3.2009.
 - 2009c. *K-60 bändit ovat keikkakunnossa*. Kuopion Kaupunkilehti 14.10.2009.
- Silvennoinen, Heikki & Tulkki, Pasi 1998. *Elinikäinen oppiminen*. Tammer-Paino Oy Tampere: Gaudeamus.

Internet-lähteet

- Berg, Leif 2007. *Vertaisia ja vertaisryhmiä*.
<http://www.sosiaalikallega.fi/hankkeet/mielenterveyshankkeet/Vertaisia%20ja%20vertaisryhmiä.pdf>. Aineisto: 18.10.2010
- Ps-kustannus 2010. *Aikuiskasvatus ja elinikäisen oppimisen ideologia*.
https://www.ps-kustannus.fi/tiedostot/tuotteiden_liitetiedostot/aikuiskasvatus_aluksi.pdf Aineisto: 26.4.2010
- Suomen äänitearkisto 2010.
<http://aanitearkisto.fi/>

LIITTEET

- Liite 1: Kuopion Kaupunkilehti, 18.2.2009
- Liite 2: Kuopion Kaupunkilehti 25.3.2009
- Liite 3: Kuopion Kaupunkilehti 15.4.2009
- Liite 4: Kuopion Kaupunkilehti 14.10.2009
- Liite 5: Kuopion Kaupunkilehti 25.11.2009
- Liite 6: Kuopion Kaupunkilehti 9.12.2009
- Liite 7: Ohjelmistolista
- Liite 8: Konserttijuliste
- Liite 9: Konserttitaltiointi (DVD)

18.2.2009

Jari Niskanen ja Panu Heikkinen etsivät yli kuusikymppisiä soittajia ja laulajia K-60 -bändiin. KUVA: TINA KUVAJA

Eläkeläisten kuumiin bändikilpailu alkaa

BÄNDIPROJEKTI

Kuopion Kaupunkilehti ja Treenis etsivät soittajia ja laulajia yli 60-vuotiaiden bändiin.

AIDA PIRINEN

Oletko yli 60-vuotias laulu- tai soitotaitoinen kuopiolainen? Oletko haaveillut soittavasi bändissä? Tahtoisiko palauttaa mieleesi nuorena aloitetun musiikkiharrastuksen?

Kuopion Kaupunkilehti ja Treenis etsivät soittajia ja laulajia K-60 -bändiin. Ammattimuusikoita emme hae, vaan soittamisen tai laulamisen alkeet osavia savolaisia. Halukkaalle järjestetään ja koesoitto-

ja koelaulutlaisuus 18. maaliskuuta. Ilmoittautujista valikoidaan jäsenet kahteen eri bändiin.

Suomalaisia pop- ja rockia soittavat yhtyeet harjoittelevat soittamista kevään ajan opettajien johdolla Treeriksen tiloissa Kuopion keskustassa. Harjoittelun tulokset esitetään yleiselle syksyn suuressa pääkonsertissa, jossa yleisö äänestää toisen yhteistä Vuoden K-60 bändiksi.

Bändien opettajina toimivat Savonia-ammattikorkeakoulun musiikki- ja tanssiakatemian kolmannen vuoden opiskelijat **Jari Niskanen** ja **Panu Heikkinen**. Opettajat rokkaavat kaikkia musiikista kiinnostuneita yli 60-vuotiaita ilmoittautumaan mukaan musiikilliseen tempaukseen.

Teivomme että bändeihin ilmoittautuu hyväntuulisia, huumorintajuisia ja positiivisia soittajia ja laulajia. Soittajien ei tarvitse olla musiikin ammattilaisia, vaan riittää että on edes jonkinlaista kokemusta soittamisesta. Me opetamme teknisen puolen, miehet rokkaisivat.

Niskanen ja Heikkinen tekevät bändiprojektin opinnäyteyrityksen.

- Opiskelijan näkökulmasta projekti kuulosti houkuttelevalle, sillä tähän on lottu valmis konsepti. Projekti antaa uutta näkökulmaa myös pedagogiseen harjoitteluun sillä yleensä musiikkiopetus keskittyy lapsiin ja nuoriin, miehet kertovat.

Miehet tunnustavat, että työskentely varttuneiden konkareiden kanssa jännittää.

- Olettaisin, että motivoitua ei tarvitse tehdä paljon, sillä bändiin tulkaan vapaaehtoisesti, Niskanen arvelee.

- Luulisin, että yli 60-

vuotiaiden opettaminen on nuoria helpompaa, sillä he osaavat laittaa asiat oikeisiin mittasuhteisiin. Toivoisin, että rukaan tuljoilla olisi pilke silmäkulmassa. Tärkeää ei ole kibailu vaan yhdessä soittaminen. Heikkinen sanoo.

Ilmoittautumiset K-60 -bändin 6. maaliskuuta mennessä postikortilla Kuopion Kaupunkilehti Suokatu 36 c 10110 Kuopio tai sähköpostilla kuopio.toimitus@lehtiyhtymä.fi tai puhelimitse 044 2882815. Koetilaisuus järjestetään 9. maaliskuuta klo 10-14 Treeriksellä Kuopion Kauppakadulla.

Kuopion Kaupunkilehti 25.3.2009

Kymmenet eläkeläiset hakivat bändin jäseneksi

PK-60
AIJA PIRINEN

Kymmenkunta kuusikymppistä musiikinharrastajaa jonottaa Kauppakadun Treeniksellä vuoroaan koe-esiintymiseen. Kokeilat kutsutaan vuorotellen tuomariston tentattaviksi. Koe-esiintymisten perusteella tuomaristo valitsee jäsenet Kuopion K-60 -bändeihin.

Kuopion Kaupunkilehti ja Treenis Oy etsivät helmikuussa lehtijutulla 60 vuotta täyttäneitä soittajia ja laulajia keväällä perustettaviin kahteen bändiin. Bändin jäsenet harjoittelevat kevään ja kesän aikana, kunnes syksyn konsertissa yleisö saa äänestää toisen yhteistä Vuoden K-60 bändiksi.

Ennakoilmoittautujia ja kyselyjä tuli helmi-maaliskuun aikana kymmeniä. Kahdelle päivälle jaettujen koe-esiintymisten ensimmäinen päivä järjestettiin viime torstaina.

Ensimmäisenä paikalle saapunut Erkki Pesonen, 63, tuli koe-esiintymiseen hakemaan solistin paikkaa.

-Lapsena ja nuorena tuli laulettua koululaistetterissa. Karaokea olen harrastanut kymmenen vuotta. Muutin Kuopioon vuosi sitten ja ajattelin, että bändi olisi hyvä paikka tutustua uusiin ihmisiin, Pesonen taustoitaa.

Matti Salo, 62, tuli koe-esiintymiseen aloittaakseen nuoruuden musiikkiharrastuksen uudelleen. Basisti-kitaristi eli kiireistä keikkaelämää vuosina 1962-1976.

-Asuin tuolloin Riihimäellä ja meillä oli bändi

Erkki Pesonen (laulu), Matti Salo (basso-kitara) ja Juhani Koski (kitara) odottivat vuoroaan koe-esiintymiseen. Soittimet bändiläisten käyttöön järjestää Kuopion Musiikki. KUVA: AIJA PIRINEN

nimeltä *Sir Adolf and his Agents*. Voitimme muun muassa kitaraorkesterien Suomen mestaruuden vuonna 1966. Kolmetuhatpäiväinen yleisö kirkui, kun esiinnyttiin messuhallissa, kitaristi muistelee.

Nousussa oleva muusikon ura loppui kokonaan vuonna 1976.

-Keikkaelämä ei nähkääs sovi yhteen perhelämän kanssa, mies hymähtää.

Juhani Kosken, 60, konserttumuistot liittyvät myöskin 60-luvulle.

-Soitettiin silloisen bändin kanssa kouluilla ja urheiluhalleilla ja oltiin lämmittelybändinä konserteissa. Vuosien myötä keikkailu loppui eikä nyt ole tullut soitettua 42 vuoteen, Koski sanoo.

Kuorolaulua harrastava Tuula Laitinen tuli kokeilemaan, tuoko bändissä laulaminen vaihtelua kuorolauluun. Aktiivinen nainen laulaa parhaillaan kolmesa eri kuorossa ja toimii lisäksi kuoron vetäjänä.

-Pienestä pitäen olen laulanut ja nuorena lauloin yhtyeessäkin. Eräs

kuoroystävä ehdotti minulle tätä bändiasiaa ja päätin lähteä kokeilemaan. Täytyy vain katsoa, sopiiko bändiharrastus aikatauluini. Pojalle on syntymässä kaksoiset, joten kiirettä piisaa, Laitinen nauraa.

Koe-esiintymisten toinen päivä järjestetään Treeniksellä huomenna torstaina.

Katso viime viikon koe-esiintymispäivän kuvagalleria osoitteessa <http://www.kuopion-kaupunkilehti.fi/Paikal-lisuutiset/Kuvagalleriat>

Bändiin kaivataan hyviä tyyppejä

Bändin jäsenet valitseva tuomaristo, eli musiikinopiskelijat Ilari Niskanen ja Panu Heikkinen kertovat torstain hakijoiden olleen taidoiltaan varsin tasaisia.

-Yllättävän monella oli soitto- tai laulutaustaa orkesterissa. Jollakin soittamisesta oli kulunut jo 50 vuotta. Kokonaisuudessaan porukka oli hyvin tasaisista, mutta yksi oli selvä jatkokon menijä, Niskanen paljastaa.

Niskanen ja Heikkinen valitsevat bändiin pääsijat huomenna torstaina pidettävän toisen koe-esiintymisen jälkeen.

-Ratkaisuun ei vaikuta vain soitto- tai laulutaidot, vaan kokonaisuus. Bändiin haetaan ennen kaikkea hyviä tyyppejä, Niskanen lisää.

Kuopion Kaupunkilehti 15.4.2009

15.4.2009

K-60-bändit aloittavat treenaamisen

K-60

HEIKKI KORHONEN

Kuopion Kaupunkilehden ja Treenis Oy:n järjestämän K-60-bändikilpailun osallistujat on valittu. Koesoitto- ja koelaulutilaisuudesta valikoitui kahrean bändiin yhteensä yhdeksän rokkihenkeä varttuneemman väen edustajaa.

Kitaristeja ja laulajia sekä harrasteita löytyi innokkaasta eläkeläisporukasta useampikin, mutta rumpalit ja basistit olivat

Tässä he ovat: Vuoden 2009 K-60-bändien jäsenet. Tutustu jäseniin tarkemmin netissä www.kaupunkilehti.fi. KUVA: HEIKKI KORHONEN

K-60-bändeihin valitut jäsenet:

- ▶ Juhani Koski (sähkökitara)
- ▶ Matti Kortesuoma (koskettimet)
- ▶ Marja-Leena Vuori (laulu)
- ▶ Timo Särkipato (rummut)
- ▶ Juhani Heiskanen (kitara, laulu)
- ▶ Erkki Pesonen (laulu)
- ▶ Mauri Harlin (koskettimet, taustalaulu)
- ▶ Hannu Rissanen (kitara, laulu)
- ▶ Matti Salo (sähköbasso)
- ▶ Tutustu bändiläisiin tarkemmin netissä: www.kuopionkaupunkilehti.fi

harvassa. Suunnitelmassa onkin, että opettajina toimivat **Ilari Niskunen** ja **Panu Heikkinen** avustavat bändejäan rytmiosastolla. Savonia-ammattikorkeakoulun musiikki- ja tanssikatemiassa opiskeleva kaksikko tekee projektin opinnäytetyönään.

Syksyn suureen päätösconcerttiin orkesterit valmistautuvat harjoittelemalla ahkerasti Treeniksen tiloissa Kauppaka-

dulla. Tavoitteena on kokoontua yhteen harjoituskaudella parikymmentä kertaa.

– Kunhan he oppivat tuntemaan toisensa paremmin, oppilaat harjoittelevat yhdessä omatoimisestikin, toivoo Heikkinen.

Mukaan valittu kuopiolainen laulaja **Marja-Leena Vuori** odottaa tulevaa mielenkiinnolla.

– Ei osaa vielä sanoa mihin on päänsä pistänyt.

Pikkutyöstä asti laulua harrastanut Vuori on ehtinyt esiintyä niin Finlandia-talolla kuin Pariisissakin. Hän päätti koettaa onneaan nähtyään hakuilmoituksen lehdessä.

– Jokin syytti: tässä voisi olla jotain uutta. Mitään ei saa jos ei yritä.

Lue Marja-Leenan sekä muiden bändin jäsenten esittely netistä: www.kuopionkaupunkilehti.fi

Kuopion Kaupunkilehti 14.10.2009

14.10.2009

K-60 bändit ovat keikkakunnossa

K-60
AIJA PIRINEN

Viime keväänä perustetut K-60 bändit ovat keväästä saakka treenanneet syksyn keikkaa varten omissa kokoonpanoissaan. Panu Heikkisen ja Ilari Niskasen ohjaamat bändit ovat kokoontuneet kokoontuneet Kuopion Treeniksellä muutaman kerran kuussa.

Viime keskiviikkona Treeniksellä kokoonnutunut Panun bändi on harjoitellut kymmenkunta kappaletta. Listalla on muun muassa *Vihreät niityt*, *Muisto vain jää ja Kun aurinko polttaa*.

– Amatööritä on mennyt melkein yöunet, kun olen yrittänyt opetella kappaleita ulkoa, Panun bändin solisti Erkki Pesonen sanoo.

Soittajat toteavat keväällä perustetun bändin palauttaneen vanhan harrastuksen takaisin viikko-ohjelmaan.

– Bändi on kuittanut esiin vanhan vimman, kertoo Matti Salo, jolla oli soittamisesta lähes kolmenkymmenen vuoden tauko.

– Minä soitin kymmenkunta vuotta Honeywellin työpaikkabändissä, mutta sen jälkeen musiikin harrastaminen on ollut lähinnä itsenäistä soittoa. On ollut mukava soittaa taas bändissä, Hannu Rissanen sanoo.

Pesosen, Rissanen ja Salon lisäksi Panun bändissä soittavat Mauri Harlin ja Mauri Liukkonen.

– Yleisö tulee varmasti haukkomaan henkeään, bändiä ohjaava

Ilarin (vasemmalla) bändiin kuuluvat Juhani Koski, Antero Asikainen, Juhani Heiskanen, Marja-Leena Vuori ja Matti Korttesluoma. KUVA: AIJA PIRINEN

Panun (toinen vasemmalta) bändi: Mauri Liukkonen, Matti Salo, Hannu Rissanen, Mauri Harlin ja Erkki Pesonen. Ohjaaja Panu Heikkisen vakuuttaa, että tämän bändin esiintyessä yleisö tulee haukkomaan henkeään. KUVA: AIJA PIRINEN

Panu Heikkisen hehkuttaa.

Viime torstaina Tree-

niksellä harjoitelleen Ilarin bändin soittolistalla on muun muassa Rauli Badding Somerjoen ikivihreät *Valot ja Paratiisi*. Lisäksi bändi esittää yhtyeen kosketinsoittajan, Matti Korttesluoman säveltämiä kappaleita.

Yhtyeen ainoa nainen, Marja-Leena Vuori sanoo, että yhteistyö bändin miesten kanssa on toiminut mutkattomasti.

– Perheessäni on monta miestä, joten olen saanut harjoitusta miesten kanssa työkentelyyn, Vuori nauraa.

Vuoren ja Korttesluo-

man lisäksi Ilarin bändissä soittavat Juhani Koski, Antero Asikainen ja Juhani Heiskanen.

K-60 bändien ensimmäinen julkinen keikka kuullaan tänä syksynä. Bändien keikoista tiedotetaan tarkemmin Kuopion Kaupunkilehdessä. Voit myös tutustua bändiläisiin Kuopion Kaupunkilehden internetsivulla osoitteessa www.kuopionkaupunkilehti.fi - vapaa-aika ja viihde -K60,

K-60

K-60 on Kuopion Kaupunkilehden ja Treenis Oyn järjestämä bändikilpailu Kuopion alueen eläkeläisille. Bändiprojekti sai alkunsa maaliskuussa 2009, jolloin Kuopion Kaupunkilehdessä julkaistussa lehtijutussa etsittiin yli 60-vuotiaita soittajia ja laulajia kahteen eri bändiin. Ilmoittautujia ja kiinnostuneita oli kymmeniä. Jäsenet perustettiin bändeihin valittiin maaliskuussa järjestetyissä koe-esiintymisissä. Bändien opettajina toimivat Savonia-ammattikorkeakoulun musiikki- ja tanssikatemian opiskelijat Panu Heikkisen ja Ilari Niskanen.

Bändien treenitunnelmia netissä www.kuopionkaupunkilehti.fi - kuvagalleriat

Keskiviikko
25.11.2009
N:o 47

kaupunkilehti.fi

K-60 -bändit konsertoivat

Bändien ensiesiintyminen tiistaina! s. 16

25.11.2009

Viihteellä

K-60 -bändit ovat valmiina konserttiin

K-60 -bändit konsertoivat ensi tiistaina. Konsertissa kuullaan muun muassa Erkki Pesosta, Juhani Koskea ja Matti Saloa. Kuva bändien esikarsintatilaisuudesta viime keväältä. ARKISTOKUVA: AJA PIRINEN

►Konsertti

TERO JOUTSELAINEN

K-60 on Kuopion Kaupunkilehden ja Treenis Oyn alulle panema projekti Kuopion alueen seniorisoittajille. Bändiprojekti sai alkunsa maaliskuussa 2009, jolloin Kuopion Kaupunkilehdessä julkaistussa lehti jutussa etsittiin yli 60-vuotiaita soittajia ja laulajia kahteen eri bändiin. Ilmoittautujia ja kiinnostuneita oli kymmeniä. Jäsenet perustettaviin bändeihin valittiin maaliskuussa järjestetyissä koe-esiintymisissä. Bändien opettajina toimivat Savonia-ammattikorkeakoulun musiikki- ja tanssiakatemian opis-

kelijat Panu Heikkinen ja Ilari Niskanen.

Nyt ohjatulle projektille on aika laittaa piste päätöskonsertin myötä. Konsertti järjestetään tiistaina 1.12. Kuopion Musiikki-keskuksen Jazzklubilla. Tilaisuuteen on vapaa pääsy, mutta anniskelu-oikeuksien takia ikäraja on 18 vuotta. Soitto alkaa jo kello 19, joten paikalla kannattaa olla ajoissa. Iloa jatkuu parin tunnin ajan.

Konsertin kappaleet ovat suomenkielisiä pop- ja tanssimusiikkia.

– Varastossa on muutamia erikoisnumeroitakin karkiksi tyynylle, kertoo **Hannu Rissanen**, joka soittaa Heikkisen bändissä.

Tulevan konsertin esitykset tullaan taltioimaan, mutta Rissanen kertoo, etteivät he jätä taltiointia sen varaan.

– Äänitimme jo viime perjantaina cd:n, joka on toivottavasti jo valmis tiistaina.

Tämä on varmasti yksi vuoden konserteista, jota ei kannata jättää väliin.

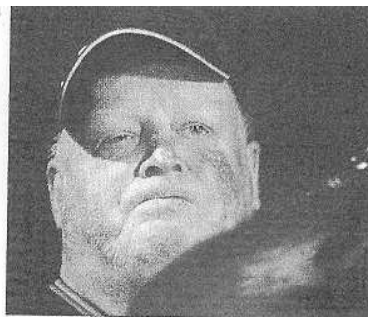
Panu Heikkisen ohjaama bändi: Mauri Liukkonen, Matti Salo, Hannu Rissanen, Mauri Harlin ja Erkki Pesonen.

Ilari Niskanen ohjaama bändi: Juhani Koski, Antero Asikainen, Juhani Heiskanen, Marja-Leena Vuori ja Matti Korteshuoma.

► Lue aiemmat jutut bändeistä hakusanalla K-60: www.kaupunkilehti.fi

Kuopion Kaupunkilehti 9.12.2009

9.12.2009

KUO

K A U

K-60 bändit soittivat rokkia

Katso konserttien kuvagalleria
www.kaupunkilehti.fi s. 16

K-60 -jalat tukevasti ilmassa

K-60

INKA MATILAINEN

Maaliskuussa 2009 aloitettu K-60-bändiprojekti huipentui viime tiistaina pidettyyn konserttiin Kuopion Jazz-klubilla. Kilpailun sijaan bändit soittivat peräkkäin ja tarjosivat viihdyttävän ja musiikintäyteisen illan. Tarjolla oli aina suosittuja kotimaisia pop-rock-iskelmä-kipaleita sekä muutamia tunnettuja ulkomaalaisia lauluja. Reilun puolen vuoden

Juhani Koski tunnelmoi taitavasti kitaran varressa.

mittaisen harjoittelun tulos näkyi ja kuului lavalta kauas. Riemukas show ei jättänyt ketään kylmäksi ja paikka olikin täyttynyt innokkaista kuulijoista. Ennen konsertoinnin alkua, bändiläiset ehdivät kuitenkin kertoa kuulumisiaan Kuopion Kaupunkilehdelle. Illan avasi Ilari Niskasen bändi, joka tulkitisi kauniisti vaihtelevasti kolmen eri laulajan voimin. Rauhallisemman aloituksen jälkeen lavalle saapuivat "Michelin-miehet" eli Panu Heikkisen bändin jäsenet, jotka vastasivat loppuillan tanssijalan heilumisesta.

– Kerran viikossa ollaan tähän mennessä harjoiteltu. Kesällä oli hieman pidempi tauko. Nyt se pitäisi sitten osata näyttää. Hiemanhan tässä jännittää, bändiläiset summaavat yhdessä pöydän ääressä.

Moni heistä lähti hommaan mukaan ihan hvin vuoksi ja tutumismie-

lessä. Toisille musiikki on ollut harrastus tai työ jo aiemminkin ja K-60-projekti sattui kohdalle oli se sitten, kuin nenä päähän. Kaikille projekti on ollut kuitenkin mukava ja hauska ajanviette. Edes soittajien ja laulajien paljon eroava musiikillisen tausta ei ole ollut ongelma.

– Opettajillehan siinä on tietysti ollut omat haasteensa, mutta mitään suuria ongelmia ei ole ollut, mietti laulajakitaristi Juhani Heiskanen.

– Musiikkihan on kuin matematiikkaa, siinä on tietyt kaavat ja yhtälöt, jotka ovat kaikille samat. Ei ole väliä mitä kieltä puhut ja mistä tulet, sillä sen kieli on yhteinen ja sitä ymmärtävät kaikki. Ja kaikkihan meistä ovat vähintään kuunnelleet paljon musiikkia. Tämän oppii, kosketinsoittaja-laulaja Matti Kortesuoma lisää nopeasti. Keikkaan valmistau-

tumiseen ei heidän mukaansa kuulu mitään erikoista. Lähinnä oleskelua ja mahdollisen jännityksen lieventämistä.

– Jokainen rauhoittuu ja valmistautuu omalla tavallaan. Eikä kukaan esimerkiksi availe ääntään paikan päällä vaan kotonaan, kertoo laulaja Marja-Leena Vuori.

Tulevaisuudesta utelu saa laajan vastauksen.

– Jalat tukevasti ilmassa. Ei ole mitään varmaa, että jatketaanko yhteistä harrastusta vaiko ei. Se on toistaiseksi auki ja nähtävissä vasta tulevaisuudessa. Selkeitä suunnitelmia eikä sopimuksia ole tehty, kiteyttää Kortesuoma.

► Katso kuvia illasta www.kaupunkilehti.fi -kuvagalleriat.

Erkki Pesonen näytti yleisölle mallia, rokkaamisessa. KUVAT: INKA MATILAINEN

Biisilista 1.12.2009 Jazz-klubi

- 1. Buona Sera (Mauri)**
- 2. Valtatie 66 (Mauri)**
- 3. Kuin aurinko polttaa (Erkki)**
- 4. Muisto vain jää (Erkki)**
- 5. Salattu suru (Erkki)**
- 6. Vihreät niityt (Erkki)**
- 7. Sametinpehmeä yö (Masa)**
- 8. Kesäyö (Hannu)**
- 9. Palaja Sorrentoon (Erkki)**
- 10. Mä meen (Erkki & Hannu)**

**PANU HEIKKISEN JA ILARI NISKASEN
OPINNÄYTEPRODUKTIO**

K-60

JAZZ-KLUBILLA TI 1.12.2009 KLO 19.00

**OHJELMASSA SUOMENKIELISTÄ POP- JA
ROCK-MUSIIKKIA
KAHDEN UNOHTUMATTOMAN BÄNDIN
TULKINTOINA**

**VAPAA PÄÄSY
ALAIKÄRAJA 18 V.**

MUSIIKKI JA TANSSI